

Justiitsministeeriumi 2008. aasta raamatupidamise aastaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

*Audit on korraldatud riigi majandusaasta
koondaruandele hinnangu andmiseks*

Sisukord

Justiitsministeeriumi raamatupidamise aastaaruande õigsus ja raamatupidamise korraldus	3
Ministeeriumi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruanne on õige	3
Raamatupidamise korraldus ministeeriumis on üldiselt heal tasemel	3
Justiitsministeeriumi tehingute seaduslikkus	3
Investeeringuteks eraldatud raha on kasutatud sihipäraselt	3
Vara soetamisel on ministeerium järginud riigihangete seadust	3
Vara säilimine on tagatud	3
Vara võõrandamine on toimunud riigivaraseaduse kohaselt	4
Justiitsministri vastus Riigikontrolli auditiaruandele	5
Ülevaade Justiitsministeeriumist	6
Auditi iseloomustus	6
Auditi eesmärk	6
Hinnangu andmise kriteeriumid	7
Riigikontrolli varasemaid auditeid Justiitsministeeriumi valdkonnas	9

Justiitsministeeriumi raamatupidamise aastaaruande õigsus ja raamatupidamise korraldus

Ministeeriumi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruanne on õige

1. Riigikontrolli hinnangul kajastab ministeeriumi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruanne, mis näitab ministeeriumi 2008. aasta kassakuludeks 1,7 miljardit krooni, aruandeperioodi tulemiks –1,4 miljardit krooni ja bilansimahuks 31.12.2008. aasta seisuga 1,8 miljardit krooni, olulises osas õigesti ministeeriumi finantsseisundit, lõppenud aruandeperioodi kassakulusid ja majandustulemust.

Raamatupidamise korraldus ministeeriumis on üldiselt heal tasemel

2. Riigikontroll leiab, et raamatupidamise korraldus on ministeeriumis heal tasemel. Raamatupidamist reguleerivad korrad on olemas ja ajakohased ning nende täitmist järgitakse. Ministeeriumi pearaamatupidaja on piisavalt koordineerinud raamatupidamist kogu ministeeriumi valitsemisalas. Näiteks on kõigil raamatupidajatel juurdepääs valitsemisala asutuste raamatupidamist reguleerivatele kordadele ja juhenditele, mida täiendatakse vajaduse korral jooksvalt.

Justiitsministeeriumi tehingute seaduslikkus

3. Riigikontrolli hinnangul on auditeeritud olulised tehingud tehtud kooskõlas riigieelarve seadusega, 2008. aasta riigieelarve seadusega, 2008. aasta lisaeelarve seadusega ja 2008. aasta riigieelarve muutmise seadusega.

Investeeringuteks eraldatud raha on kasutatud sihipäraselt

4. 2008. aasta riigieelarve seaduse, 2008. aasta lisaeelarve seaduse ja 2008. aasta riigieelarve muutmise seadusega eraldati ministeeriumile kokku investeeringuteks kokku 70,8 miljonit krooni. Suurimaks investeeringuks auditeeritud perioodil on eri vanglate inventari ja seadmete soetus ning Registrate ja Infosüsteemide Keskuse infotehnoloogiliste seadmete soetus ja andmebaaside arendustööd. Auditeeritud ulatuses on investeeringuteks eraldatud raha kasutatud sihipäraselt.

Vara soetamisel on ministeerium järginud riigihangete seadust

5. Riigikontroll ja Justiitsministeeriumi siseauditiosakond auditeerisid vara soetusi ja sealhulgas riigihangete seaduse järgimist ministeeriumi valitsemisala asutustes. Auditeeritud soetuste puhul on üldiselt järgitud riigihangete seaduse põhimõtteid. 2008. aasta soetati kapitalirendi korras Viru Vangla, mille kogumaksumuseks on ligi miljard krooni.

Vara säilimine on tagatud

6. Riigikontroll tutvus inventuure reguleerivate kordadega ja 2008. aasta lõpus korraldatud inventuuride dokumentatsiooniga. Selle põhjal leiab Riigikontroll, et vara inventeerimine on korraldatud ministeeriumis viisil, mis tagab nende säilimise.

Vara võõrandamine on toimunud riigivaraseaduse kohaselt

Ministeerium on auditeeritud perioodil võõrandanud vara kokku 2,9 miljoni krooni eest – Ämari vangla kinnistu koos masinate ja seadmetega ning viis sõidukit. Auditeeritud võõrandamistehingud on tehtud kooskõlas riigivara võõrandamist käsitlevate õigusaktidega.

/allkirjastatud digitaalselt/

Ines Metsalu
Finantsauditi osakonna peakontrolör

Justiitsministri vastus Riigikontrolli auditiaruandele

Riigikontrolli auditi tulemusel justiitsministrile soovitusi ei teinud. Justiitsminister saatis 10.7.2009. aastal oma vastuse Riigikontrolli auditiaruande eelnõule.

Üldised kommentaarid auditiaruande kohta

Oleme tutvunud meile edastatud kontrolliaruande „Justiitsministeeriumi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ eelnõuga ning me ei soovi sellele mingeid märkusi lisada.

Ülevaade Justiitsministeeriumist

Justiitsministeeriumi peamine ülesanne on kavandada ja viia ellu riigi õigus- ja kriminaalpoliitikat, mis aitaksid tagada avatud ja turvalist ühiskonda, kus inimesed võivad oma õiguste kasutamises ja kaitses kindlad olla. Ministeeriumi valitsemisalasse kuulub 20 valitsusasutust:

- maa- ja halduskohtud ning ringkonnakohtud;
- prokuratuur,
- vanglad,
- Andmekaitse Inspeksioon,
- Eesti Kohtuekspertiisi Instituut,
- Registrate ja Infosüsteemide Keskus,
- Kohtute Raamatupidamiskeskus.

Ministeeriumil on 100% osalus aktsiaseltsis Eesti Vanglatööstus.

Ministeeriumi finantsseisundi ja majandustegevuse tulemuste kajastamise eest vastutavad aruandeperioodil minister Rein Lang ja kantsler Margus Sarapuu, kes on oma allkirjaga kinnitanud 2008. aasta majandusaasta aruande õigsust. Ministeeriumi ja tema valitsemisala igapäevast raamatupidamise korraldamist koordineeris ministeeriumi finants- ja varahaldustalitus eesotsas juhataja Kaie Koskaru ja pearaamatupidaja Eve Küniga.

Tabel 1. Ministeeriumi valitsemisala olulisemad näitajad

	2005	2006	2007	2008
Asutuste arv ministeeriumi valitsemisalal	35	22	21	20
Keskmine töötajate arv	3419	3359	3276	3267
Eelarvemaht (mln kr)	977	1113	1352	1756
Varade maht (mln kr)	953	775	883	1813

Allikas: Rahandusministeeriumi saldoandmike süsteem

Auditi iseloomustus

Auditi eesmärk

Riigieelarve seaduse kohaselt auditeerib Riigikontroll riigi majandusaasta koondaruannet. Riigi majandusaasta koondaruandesse konsolideeritakse kõigi riigiraamatupidamiskohustuslaste aruanded, sh ministeeriumi oma. Riigikontroll auditeeris Justiitsministeeriumi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsust ja tehingute vastavust olulisematele õigusaktidele, et kasutada auditi tulemusi riigi majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks. Lisaks vaatas Riigikontroll, kas ministeeriumis on toimiv sisekontrollisüsteemi, et luua eeldused investeringuteks eraldatud raha sihipäraseks kasutamiseks, vara säilimiseks ja heaperemehelikuks kasutamiseks. Oma töös tugines Riigikontroll ministeeriumi siseauditi eest vastutava ametniku hinnangule ministeeriumi raamatupidamise aastaaruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta.

Auditi eesmärgiks oli hinnata, kas Justiitsministeeriumi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruanne, sh eelarve täitmise aruanne, on õige ning 2008. aasta jooksul tehtud tehingud seaduslikud.

Hinnangu andmise kriteeriumid

Hinnangu andmisel tugines Riigikontroll järgmistele kriteeriumitele:

- varad ja kohustused eksisteerivad 31.12.2008. aasta seisuga;
- varad ja kohustused kuuluvad 31.12.2008. aasta seisuga ministeeriumile;
- tehingud või sündmused toimusid 2008. aastal;
- kõik varad, kohustused, tehingud ja sündmused on kajastatud ning näitajad avalikustatud;
- varad ja kohustused on kajastatud õiges bilansilises väärtuses;
- tehingud või sündmused on kajastatud õiges summas ja tulud või kulud on kantud õigesse perioodi;
- näitajad on avalikustatud, klassifitseeritud ja kirjeldatud kooskõlas raamatupidamise hea tavaga;
- tegevusaruandes toodud numbriline info, mis tuleneb raamatupidamise aastaaruandest, on kajastatud õigetes summades;
- olulisemad tehingud on kooskõlas riigieelarve seadusega, 2008. aasta riigieelarve seadusega ja 2008. aasta lisaelarve seadusega.

Auditi ulatus ja käsitusviis

Ministeeriumi 2008. aasta majandusaasta aruande õigsusele hinnangut andes hindas Riigikontroll raamatupidamise aastaaruande vastavust raamatupidamise heale tavale, raamatupidamise seadusele ning rahandusministri asjakohastele määrustele.

Hinnangu andmisel tehingute seaduslikkusele hindas Riigikontroll, kas kontrollitud tehingud on sooritatud, lähtudes riigieelarve seadusest, 2008. aasta riigieelarve ja 2008. aasta lisaelarve seadusest. Lisaks kontrollis Riigikontroll olulisemate tehingute puhul riigihangete seaduse ja riigivaraseaduse nõuetest kinnipidamist.

Auditi käigus kasutas Riigikontroll ka Justiitsministeeriumi siseaudiitorite töö tulemusi. Vajaduse korral tehti täiendavaid kontrole siseaudiitorite kontrollitud tehinguklassides. Kontrollitoimingute tulemusel jõudis Riigikontroll järeldusele, et ministeeriumi raamatupidamise aastaaruandele hinnangu andmisel saab tugineda siseaudiitorite tööle ning siseauditi eest vastutava ametniku hinnangule Justiitsministeeriumi majandusaasta aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta.

Ministeeriumi siseauditi eest vastutav ametnik andis ministeeriumi valitsemisala majandusaasta aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta märkusteta arvamuse.

Riigikontroll sooritas auditi kooskõlas INTOSAI (Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon) auditistandarditega. Need standardid nõuavad, et audit kavandatakse ja sooritatakse viisil, mis võimaldab piisava kindlustundega otsustada, et finantsaruanded ei sisalda olulisi vigu ega ebatäpsusi.

Auditi käigus kontrollisid audiitorid väljavõtteliselt tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamise aastaaruandes esitatud näitajad. Audit hõlmas ka aruannete koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonna raamatupidamislike hinnangute analüüsi.

Riigikontroll leiab, et audit annab piisava aluse arvamuse avaldamiseks asutuse raamatupidamise aastaaruande õigsuse ja majandustehingute seaduslikkuse kohta.

Auditi lõpetamise aeg:

Audititoimingud lõpetati 31.5.2009.

Auditi meeskond:

Auditis osalesid finantsauditi osakonna auditijuht Õie Soovik ja vanemaudiitor Alina Undrits.

Kontaktandmed

Auditi kohta saab lisainfot Riigikontrolli kommunikatsiooniteenistusest
tel +372 640 0704 või +372 640 0777, e-post riigikontroll@riigikontroll.ee

Auditiaruande elektrooniline koopia (pdf) on saadaval koduleheküljel www.riigikontroll.ee.

Auditiaruande number Riigikontrolli asjaajamissüsteemis on FAO-2-1.4/09/49.

Riigikontrolli postiaadress on:

Narva mnt 11a
15013 TALLINN
Tel +372 640 0700
Faks +372 661 6012
riigikontroll@riigikontroll.ee

Riigikontrolli varasemaid auditeid Justiitsministeeriumi valdkonnas

21.7.2008 – Justiitsministeeriumi 2007. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

20.6.2007 – Justiitsministeeriumi 2006. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse audit riigi koondaruandele hinnangu andmiseks

13.7.2006 – Justiitsministeeriumi 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande ja majandustehingute seaduslikkuse audit riigi 2005. aasta majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks

10.8.2005 – Justiitsministeeriumi valitsemisala 2004. aasta raamatupidamise korraldus ja tehingute seaduslikkus

2.8.2004 – Riigikontrolli arvamus Justiitsministeeriumi kui üksikasutuse 2003. aasta raamatupidamise aastaaruande ja majandustehingute seaduslikkuse kohta

4.7.2003 – Riigikontrolli arvamus Justiitsministeeriumi 2002. aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta

27.8.2002 – Riigikontrolli arvamus Justiitsministeeriumi 2001. aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta

Kõik aruanded on kättesaadavad Riigikontrolli koduleheküljelt www.riigikontroll.ee